Oldelamer 22-08-2025

L.S.

Recent vernam ik van de plannen van het waterschap om de Scheene te verbreden om zo de water aan- en afvoer te verbeteren en tevens de ecologische waterkwaliteit te verbeteren en het onderhoud te extensiveren.

Op zich is dat een streven waar ik mij in zou kunnen vinden ware het niet dat daarvoor een eeuwenoud cultuurhistorisch pad zal worden afgegraven.

De reden dat ik nu pas in staat ben om beroep aan te tekenen is omdat ik niet eerder van de plannen van het waterschap op de hoogte was en er bij toeval kennis van kreeg en dit misschien de laatste mogelijkheid om het cultuurhistorisch pad te redden.
Het Waterschap heeft, zoals ik nu uit de stukken lees, alleen contact gezocht met de landeigenaren en niet ook met het plaatselijk belang van Oldelamer, het plaatselijk belang had dan ook de inwoners kunnen informeren over de plannen van het waterschap.
In uw ontwerp projectplan “aanpassen watersystemen Olde-& Nijelamer” schrijft u bij punt 2 dat in januari 2020 het e.e.a. tijdens een inloopavond aan de streek is gepresenteerd, u beseft zich dat dit het begin van de coronaperiode was. In deze periode bleven veel mensen uit veiligheidsoverwegingen thuis, dit ook op advies van de overheid.

Goed bestuur begint bij open informatie naar alle belanghebbenden.

In mijn hoedanigheid als inwoner van Oldelamer en liefhebber van lokale geschiedenis heb ik mij altijd verdiept in cultuurhistorische zaken binnen onze dorpskern.
In deze zie ik mij als belanghebbend vanwege het algemeen belang dat dit stuk cultuurhistorie heeft in onze dorpskern.
Het feit dat dit pad niet als zodanig gebruikt word in de moderne tijd, komt door ruilverkaveling en snellere vervoersmiddelen om van Oldelamer naar Oldetrijne te geraken.
Dit alles neemt niet weg dat dit pad in de ondergrond van de percelen nog steeds aanwezig is en ook zichtbaar. Het pad is in 1905 door middel van sintels verhard.

De geschiedenis van dit pad wordt ook verder belicht door een andere inwoner van Oldelamer op zijn website (oldelamer.info)
Veel oudere inwoners van Oldelamer herinneren zich het pad en vertellen er ook anekdotes over.

In mijn speurtocht naar dit pad heb ik via de prekadastragle atlas van Friesland 1640-1700 kunnen terugvinden dat dit pad al genoemd word in floreencahier van 1700
Het staat hier bij kavel 36 omschreven als “Landt genaamd het WEERDYCKSLANDT”
Dit alles is te vinden in de prekadastrale atlas op de pagina's 118, 119 en 124 (punt 36)

Verder komt het pad als weerdijk ook voor in de kadastrale atlas van 1832 en heeft hier het kadastraal nummer 228a. Dit is terug te vinden op het tweede blad sectie D gemeente Oudetryne

In het begeleidend boek wordt dit perceel omschreven “Weerdijk als Weiland met een grootte van 980 vierkante meter.(blz 206)
Laatste atlas die ik wil aandragen is de Grote Historische Provincie Atlas van Fryslan 1853-1856 uitgegeven door Wolters- Noordhoff.
In deze atlas is het pad ook terug te vinden. (Pagina 162)

De topografische militaire kaart van 1864 laat ook zien dat dit pad zowel links als wel rechts afslaat bij de Scheene, ter rechterzijde loopt dit pad door [redacted] en slaat dan af richting de Kerkeweg, ook hier lijkt mij een probleem situatie te ontstaan bij afgraving.

In de door het waterschap aangeleverde verweer stukken trof ik ook een link aan naar de Cultuurhistorische Kaart Fryslan. Deze kaarten bevestigen mijn pleidooi, de kaartlaag van 1950 laat ook het pad zien dat in 1950 ook nog aanwezig is. Verder is te zien, dat op elke kaartlaag van 1815 tot 1950 de weerdijk terug te vinden is.

https://fryslan.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=9c1cabee3b9241d4a9eca71de51bb079

In het ontwerpplan “AANPASSEN WATERSYSTEMEN OLDELAMER - NIJELAMER”
van 15 september 2022 geeft u aan verkennend archeologisch onderzoek te hebben gedaan.
Het waterschap heeft dit onderzoek in de stukken, die aangeleverd zijn naar de rechtbank, niet meegestuurd.
Dit roept de vraag op, waarom niet?
Gaarne zou ik de eindrapportage van dit onderzoek tegemoet zien.

Ingaande op de plannen van het waterschap.

Indien het waterschap het plan zoals dat op tafel ligt doorvoert, verdwijnt dit stuk cultuurhistorie voorgoed en is dit onherstelbaar vernietigd.
Daarvoor in de plaats komt is een natuurvriendelijke oever die naar alle waarschijnlijkheid maar een korte levensduur zal hebben, hierbij doel ik op de functie van de landerijen van betrokken agrariërs. De veehouder is door afspraken met de zuivelfabriek verplicht om zijn vee tenminste 120 dagen in de buitenlucht te weiden, dit vindt voornamelijk in de zomer plaats.
Iedereen die op zondag wel eens de auto pakt om een rondrit te maken en besluit om eens langs de IJssel of de Rijn te rijden om van het landschap te genieten zal tijdens de zomer regelmatig het beeld zien, dat de oude meesters zo treffend wisten vast te leggen in olieverf, waar koeien verkoeling zoeken in het water van de uiterwaarden.

De talud tekeningen met de glooiende walkant die het waterschap heeft gemaakt/aangeleverd schetsen het beeld van een ideaal strandje voor de koeien om op zomerse dagen verkoeling te zoeken in de Scheene, de veehouder met het cultuurhistorische pad heeft om en nabij 150 koeien.

Zijn buurman een biologische boer heeft schat ik zo'n 100 koeien en zo zijn er nog meer.

Het argument dat de ecologische waterkwaliteit door hun project zal verbeteren is niet steekhoudend indien er 150 koeien verkoeling gaan zoeken in de Scheene en dat is bij 1 veehouder. Ook het begeven van het vee op de oeverrand van de Scheene zal niet veel heel laten en zal een grote modderpoel worden.

Hiervoor een cultuurhistorisch feit dat al eeuwen in dit landschap ligt op te offeren, doet bij mij het woord vandalisme in de gedachten komen.

In afwachting verblijf ik.
Met hoogachting richting de rechtbank.

Henri Louis Bos

De volgende paragrafen komen uit het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Weststellingwerf.

4.3 Cultuurhistorie

Wet-en regelgeving

De Modernisering Monumentenwet (MoMo) heeft op 1 januari 2012 tot een wijziging van art. 3.6.1, lid 1 van het Bro geleid. Ieder ruimtelijk plan dient nu tevens een analyse van cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. In paragraaf 2.3 is hier reeds nader op ingegaan. Voor zover sprake van cultuurhistorie is, dient daarnaast aangegeven te worden op welke wijze met de mogelijk in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.

Onderzoek

Voorliggend bestemmingsplan is gericht op het actualiseren en conserveren van de bestaande situatie in het plangebied. Mochten nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de toekomst plaatsvinden dan is het uitgangspunt dat nog bestaande cultuurhistorische structuren en waarden in het plangebied niet of zo min mogelijk zullen worden doorbroken en aangetast. Hiertoe zijn de diverse cultuurhistorische elementen in het plangebied met dit bestemmingsplan voorzien van een beschermingsregeling.

Conclusie

Dit bestemmingsplan is op actualisatie gericht; bestaande ruimtelijke structuren worden niet gewijzigd en bestaande cultuurhistorische waarden worden als gevolg hiervan dan ook niet aangetast. Daarnaast zijn diverse beschermingsregelingen ten aanzien van cultuurhistorie met dit getroffen. Dit bestemmingsplan mag uit cultuurhistorisch oogpunt derhalve uitvoerbaar worden geacht.

4.4 Archeologie

Wet- en regelgeving

**** aanleiding van het Verdrag *** ***** is de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) ingesteld, als onderdeel van de gewijzigde Monumentenwet 1988 (Monw). Hierin is geregeld dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor de archeologische monumentenzorg. In de Monw is gesteld dat de gemeente bij (op)nieuw vast te stellen ruimtelijke plannen rekening moet houden met in de bodem aanwezige en te verwachten archeologische waarden en dat archeologische resten bij bodemverstoring intact blijven. Deze verplichting volgt ook uit de Wro/Bro, die voorschrijft dat archeologie en cultuurhistorie uitdrukkelijk moeten worden meegewogen bij ruimtelijke plannen. Volgens het provinciaal beleid (PVR) en het rijksbeleid (MoMo) is integratie van de (archeologische) monumentenzorg in het gemeentelijke ruimtelijk beleid een fundamenteel uitgangspunt. Borging van archeologische waarden wordt gerealiseerd door integratie van archeologie in het proces van de ruimtelijke ordening. Een ruimtelijk plan moet hierdoor naast de inventarisatie van mogelijke archeologische waarden ook, indien nodig (en mogelijk), bescherming bieden voor waardevolle gebieden.